

Jaauarikuul tuli ää punt tansjit ja pillimehi Karksi kokku ja alva ilma pääle vaateme tetti edimese tansitiiru ärä. TaaVID Meedia panni sellest kokku tillikse vilmikse, mes om nüid Hooandjan üleven.

Pilt: Ave Grenberg

Kuvves Mulgi pidu tuup mulgi Karksi kokku

Kuvves Mulgi pidu pääkliskirjage "Mia ja sia ütenkuun" om laanit Karksi kihelkonna Karksi pargin 30. mail 2020. Kuna aigilm om prilla ukan ja tulevik täadmede, sis võip pidu aa ja läbiviimise man kah muudatusi ette tulla.

Mulgi pidu om uhke kige pere ettevõtmine, mes tuup rahva ette mede vana kombe ja väärt kultuuriperänduse. Sii tähendep, et sia olet kah kige oma perege oodet üten medege tansma, laulma ja laada pääle lusti lüümä.

Mulgi vaimuperänduse manu käive kindlaste mulgi kiil, rahvarõõva ja oma süük – sedä kikke lövvät VI Mulgi pidu päält kah. Päev akkap pääle tõise Mulgi söögi vestivalige, kus saap nii mekki ku osta mede kige parembit süüke ja pakutes kah egät sorti käsituukaupa. Tulep suur laat, mille püüne pääl näep põnevitetestit: üles astuve näituses külälise Setumaalt, Võrumaalt, Kihnu, tetäs egät sorti õpikambrit, valla om lasteala, saap võtta õnneluusi jpm. Pidukonsert akkap kell 14 ron-

gikäiguge. Sinna om tulemen ümāriguld 1500 lauljet, tansjet ja pillimiist. Saap kullete-vaadete ülesastmisi ja esi kah laulda ja tanssi. Kohapäält saap soete kava, kos om sihen laule sõna ütenkuun laulmise jaos.

Viil saap oma laulu- või tansupunti Mulgi pidule tulekus kirja panna. Pidulaulu ja tansu om üleven Karksi-Nuia kultuurikeskuse kodulehe pääl <https://www.kultuurikeskus.karksi.ee/89-sundmused-vi-mulgi-pidu-repertuaar.html>

2020. aaste om kuulutet digikultuuri aastes. Meie lätsime oma palvege Hooandja keskonda, sest oodame inimeste abi VI Mulgi pidu läbiviimise man. Kokku korjat rahage tahame renti vilmitehnikat ja suure ekraani, mille päält näes vaateje parembini kikke sedä, mes püüne pääl tetäs. Tahame, et meid nātäs ja et pidu saas kah tuleveste põlvi jaos üles võet.

Avite sia kah meil pidu ärä pidāde, mine Hooandaja kodulehe pääle <https://www.hooandja.ee/> ja anna just nõndapallu, ku sa saat. Raha saap pidu ääs annete kuni 14. aprilini.

Ku tulet pidule, sis arveste, et pidupilet massap 5 eurut, perepilet 10. Latse ja nii, kes pidul üles astuve, ei pia muduki piletit ostma.

VI Mulgi pidu pääkõrraldeje om Mulgi Kultuuri Instituut; pääjuht Kannistu Kai; müügi- ja reklaamiasju aap Kannistu Kaire; koorijuhateje om Roometsa Ülle; tansu valis vällä Arraste Anneli; muusikajuht om Põldsepa Margus; mulgi keelege avitep Laande Alli; majandusmiis om Suurpuu Urmas; Mulgi söögi vestivali ja laata viap Mulgi Väiketootjate Liit ja kamandep Palu Indrek.

Toeteje: Rahvakultuuri Keskus, Eesti Kultuurkapitali Viljandimaa Ekspertgrupp, Viljandimaa Omavalitsuste Liit, TaaVID Meedia, Nuia TV, Mulgi vald, Karksi-Nuia Kultuurikeskus, Nuia PMT.

Kindel otsus, kas Mulgi pidu iki maikuul peetes, tulep 1. mail 2020. Kige uuvembet täadust saap kik aig vaadete Karksi-Nuia kultuurikeskuse ja Mulgi Kultuuri Instituudi kodulehte päält.

Ave Grenberg ja Kai Kannistu

Mulgi kiil: Kristi Ilves

Mulgi söögi ja söögikotusse akkave võistleme

Üten Mulgi piduge tulep Karksin tõine Mulgi söögi vestival kah. Selle jaos om Mulgi Väiketootjate Liit vällä kuuluten kogundi kaits võistelust.

Üte võistelusege tahetes selges tetä kige paremb mulgi söögikotus 2020. Mulgi Väiketootjate liidu nõnamiis Palu Indrek ütäl, et osa võtma om oodet kik Mulgimaa söögikotusse, võorastemaja, kohvipoodi, rahvamaja, kodutse söögitegije, ühingu jt. Söögikaarte oodetes kuni 1. maini. Menüü piap oleme Mulgimaa tuurainest või Mulgimaal tettu kraamist, kolmekäiguline ja ostjale masma 16 eurut inimese kohta. Süüke nimetuse piap oleme mulgikiilse. "Lõpus valites vällä viis söögikotust, kes saave oma ruumen mulgi söögi nädäli aal 25.-29. maini pakku oma süüki. Kige parembe söögikotusse valip vällä rahvas ja võitjale om auind kah," kõnel Palu.

Tõise võistelusege otsites kige parembit Mulgi kapstit. Kes tahave osa võtta, piave ennest 10. mais kirja paneme ja tuuma vähembelt kolm liiterd Mulgi kapstit Mulgi söögi vestivalile üten. Sääl mekive neid nii indaje ku rahvas. Kapsaretsepti panna kah mulgi söögi raamatuse. Ennest saap kirja panna e-postige maarja@mulk.ee.

Muduki tulep pidupäeväl Karksi pargin kah suur laat, kos pakutes nii mulgi süüki ku käsituud ja kikke muud põnevitet, mes Mulgimaal tetäs. Kik, kes tahas laadale midägi müümä, pakma või näitame tulla, piap endest aigsaste Palu Indrekule täädä andma telefonige 5672 0401 või indrek@mulk.ee.

Söögivestivali aig võip muutude. Vaate uuvembet täadust internetist või kõliste üle!

Kristi Ilves

II MULGI SÖÖGI VESTIVAL 2020

25.05- 29.05.2020
Mulgi Söögi nädäl, egä õhtu kellä 17.00-21.00-ni Mulgi restorani valit kotuste pääl 3 käigulise Mulgi klirikiga söögivaliku ja mõnuse ütsegutse innage! Jälgi täävet!

30.05
II MULGI SÖÖGI VESTIVAL KARKSI MÕISA PARGIN

PÄE TÄÜS ÜLLATUSI, VIMKASI JA ÄÄD SÜÜKI!!!

11.00 Vestivali valla tegemine, LAAT pallald paremppe söögi ja käsituud pakkuje nii Mulgimaalt, ku ka mujalt!

11.00- 14.00 Mulgikapsta võistlustõde maitsmine ja võistelus, Mulgi Värk märgi maitsmise, Seasaare tiater, Mulgi Laululõõrikse, Mulgi kapsta õpikammer, Käsitüü õpikammer, Mulgi nuia eitmise võistelus, Vankri ratta veeretamine, Miniloomaaid, Lasteala, Laadaluus.

14.00 16.00 Mulgi Pidulaulu ja Mulgi Pidukonsert - etteaste päävõiläku pääl.

16.00 Õlle Nautlemise võistelus, Vabalava esineje Mulgi, Setu, Saare, Võrumaalt ja Kihnu saare päält, Külästajitel jüu- ja ilu mängu, Mulgi kapsta õpikambren pudru maitsmine, Lasteala.

17.00 Laada auhindade jagamine, laadaluus ja vestivali tegemiste kokkuvõte.

17.30 LÕOTSAVÄGILISE

Laadale registreerimine: indrek@mulk.ee või 56720401

ETTEVÕTMIST TOETEVE:
Eesti Rahvakultuuri Keskus, Mulgi Vald, Tõrva Vald, Viljandi Vald, Mulgi Väiketootjate Liit, Rael Autokeskus OÜ, Mulke Crisp OÜ, Mulgi Pruilikoda OÜ, Mulgi Kultuuri Instituut, Mulgi Värk Märk ja Mulgimaa Arenduskoda, Seasaare Teater.

Kärstne naiste pundil om tore nimi ja lustilise tansu. Pilt: Neil Viskov

Mulgi äri, mulgi nimi

Mulgi Kultuuri Instituut kutsup Mulgimaa ettevõtjät, asutusi, talusit ja töisi üles paneme oma ettevõttele, äriale, kaubale või sündmusele mulgikiilne nimi või pääliskiri ja pakup selle man keelenõu.

Kristi Ilves, toimetoi

Egä ettevõtja taht, et temä äri või kauba nimi oles esieralik, jääs äste silmä ja miilde. Võru- ja Setumaal tarvitedes oma kiilt ja omakiilsit nimesit pallu julgembelt ku Mulgimaal. Omakiilne nimi tuletet miilde, et ollas esieräligu keele ja kultuurige kandin.

Mulgimaal om mulgikiilsit nimesit arva nätä ja mõnikõrd om niigi võru-estti-mulgi segäkeelen. A õnnes om kah äid nätitit. Meil om olemen tansurühmä Sösare, Suistle Säbulise, Kuremari, Mede Külä Eide, Ütenkuun, koori Üits Viis, Öbeäidsme, osäühing Kirevene Mulk, beebikuul Titekammer jt.

Kutsume inimesi üles valime ingliskiilside nimede asemel rohkemb mulgikiilsit, sest nii om meile suuperätse ja mudu muheda. Et nimi saas iki ilus ja õige, pakume omalt puult keelenõu.

Mulgikiilne nimi või pääliskiri võip olla asutusel, ettevõtjel, talul, poodil, pidul, kokkusaamisel, matkal, välläpanekul, saatel, võistelusel, veebilehel, kommikarbil, restoranisöögil, rõpsupakil vms. Et otsi ütenkuun ää nimi või järgi uuri, kas vällä valit nimi om õigen mulgi keelen, võive uvilise kirjute aadressi pääle kristi2205@gmail.com või kõliste 5344 8176.

Mulgi Täheke oodap jutte ja pilte

Sii aaste tulep kah Rahvakultuuri keskuse Mulgimaa perimuskultuuri toetemise meetme abige vällä mulgikiilne lasteakirja Täheke. A 2020. aastel ei saa ta valmis kooli alguses, nagu seni, vaid tulep märdipäeväs.

Jälle oodave Mulgi Kultuuri Instituut ja Täheke toimetus nii laste ku suurde inimeste jutte ja salmiksit, mes aakirja passis. Nii võis olla mulgi keeli, a ku vaja, saap kah ümmer panna. Kuna Täheke tulep siikõrd novembrekuul, sis oodetes lugusit-salme iiskätt märdi- ja kadripäeväst, engesantest, jõulest, jõulusüükest, aga kah Mulgimaast ja Mulgi lipu päeväst. Oodet om kah laste joonistet pildi nende teemade pääle. Aakirja akates kokku paneme septembrekuul, ses aas piave tüü saadet oleme.

Tüü võip saata e-postige aadressi pääle kristi2205@gmail.com või ariligu kirjage Mulgi Kultuuri Instituuti. Rohkemb täadust jagap mulgikiilse Täheke toimetoi Kristi Ilves, tel 5344 8176.

Siiamaani om vällä tullu kolm mulgikiilset Tähekest aastidel 2017-2019, kigi nende kaasepildi om tennu Ülle Rosenberg ja pilte ja jutte om saatan Mulgimaa latse. Mitmit mulgi Täheke lugusit om peräst kirjakiilde ümmer pant ja ariligun Täheksen avaldet.

ÜM

Minister Aab olli mulke man käimän

Peräst kokkusaamist tetti Kulla Leerimaja man ütine päeväpilt kah.

Pilt: Kea Kohv

Söbrapäeväl, 14. veebruaril ollive Mulgi Kultuuri Instituudin käimän riigialduse minister Jaak Aab, Isamaa eräkonna ja riigikogu Mulgimaa toetusrühmä esi- miis Helir-Valdor Seeder ja riigikogu Mulgimaa toetusrühmä liige Peeter Rahnel.

Kulla leerimajan arutedi ütten Mulgimaa omavalitsusjuhte, Mulgimaa vanembe,

Mulke Seltsi vanembe ja Mulgi kultuuri instituudi tüütejidege Mulgimaa tegemiste ja edesimineku küsimusi. Kige tähtsamb küsimus om sii, kudas Mulgimaa uhket kultuuri- ja aaluuperändust ja mulke ääd pääleakkamist viil parembini ärä tarvite Mulgimaa elu edesiviimise man. Riigiesäde arvasive, et mulgi keele ja kultuuri oidmise jaos om ulka aastit ääd tüüd tettu ja mulke tegemise

paistave joba peris äste vällä. Nüid om pääküsimuse, kudas meelite Mulgimaale rohkemb ettevõtiti ja saia käimä Tõrva valda Ala küllä luudav Mulgi elämuskeskus.

Juttu olli kah Mulgimaast kui reisisihist, ütine arvamine olli, et rohkemb kuuntüüd tules sellen vallan tetä ümmerkaudside kantege, et külälistel oles siin kandin rohkemb tetä-nätä.

Kristi Ilves

Polli Aiandusuuringide keskusel om juubeliaaste

Polli Aiandusuuringide keskusel om nüid saa aaste jagu täadmisi, mõistmisi ja kogemusi aiapidamisest. Aiataaduse edesiandmise akatuses Pollin võip lugede Polli põllutüükooli luumist Polli mõisase 1920. aastel.

1945. aastel asutedi Polli aianduse ja mesinduse uurimise instituut ja akati edimest kõrda tegeleme aiataadusege. 1995. aastel sai riikligust instituudist Eesti Maaülikooli allasutus.

Uhke aaluu ja juubeliaaste tähistemises om selle aaste sissi laanit ulka ettevõtmisi: juulikuul tulep juubeliseminar ettevõtjidele, kes aiaäri aave, ja septembrekuul rahvusvaheline täaduskonverens.

Nõndapia, ku muuseumi jälle valla tetäs, tulep Villändi muuseumi välläpanek, kos saap uuri Polli aiataaduse aalugu 20. aastesaa akatuses kuni

Übinekorjaje Pollin 1957-1960.

Pilt: EMÜ Polli pildikogu

täembese päeväni vällä.

Näitusel saap nätä lakatit, mille pääl om Polli tegemise teemade kaupaa nii sõnan ku pildin. Sorte tutvustuse pakuve kindlaste uvi aiapidajile: saap vaadete, mes koduaian joba olemen om ja mida viil manu tahta. Samamuudu saap tutvust tetä Eestin vähä tuntu puuvillä- ja marjakultuurege, saap täädä, mesjaos om vaja tetä biokeemilisi analüüse ja pallu muud. Välläpaneku man

saap esi kah käe külgi panna ja nuputemisülesandit lahende. Nõnda et tegemist-uurmist jakkus kigele perele.

Oodame teid lahkeste osa saama mede egäpäeväst elust!

Rohkemb täadust: www.polli.emu.ee ja muuseum.viljandimaa.ee

Kristine Volens

Polli Aiandusuuringide Keskus

Mulgi kiil: Kristi Ilves

Nuur pere ost vana talu ja võtt tuhat kana

Mineve keväde võtt Lepiku talu pererahvas omale tuhat kana. Pääle lugemede arvu munade om nuur pere saanu selle aastegge kah ulka väärt kogemusi.

Mait Org ja Moonika Luhamaa kolisive Mulgi valda Tuhalaane küllä kolme aastegge iist. Peren kasvave kolm tillikest poiga: viieaastene Mattias, kolmene Mairoid ja katessakuune Marko. Maale kolimise mõte olli neil joba ammu, a õiget maja olli rasse löüdä, sest panga es taha noorel perel lainu anda. Mulgimaale jäi nende pilk pidäme selleperäst, et Mait om esi Anikatsist peri, sugulase eläve viil prillagi sää, emä-esä eläve nüid lähiksen Muti järve vahel.

Moonika ja Mait om pikembelt Soomen elänu ja esiki aastegge aiga Austraalian tüüd tennu ja rännänu. Pereesäl om ulka ammatit – ta om vällä õppin autoremontja, spordimasüür, reener, veoautojuht ja Olustverest sai kah lamba- ja kitsikasvateje papre. Soomen om ta ulka aastit ehitusetüüd tennu. Moonika õpse Talna

mereakadeemian ilmatäädust ek meteoroloogiat, tedä tõmbap nüid oopis kunsti poole ja ku kige nooremb laits kolmeaasteselt lasteaida lääp, sös tahas ta kunstikoolitusi või muud säänest tetä.

Minevaastegge võtet noore kana piast üttejutti muneme tulev sөгүseni. Kas munakandegge kah edesi minnas, ei ole pere peris kindel, sest äri tasup ennest ärä küll, a palka massa omale ei jõvva. “Tuhat kana om just nõndapallu, et inimestele neid mune enämb maha ei müü, a puutese või pagaritüüd kodadese viia ei tasu, sest nii tahave väigge odavelt saia. Ku ma saas selle raha kätte, mes poodin munakarbi iist küstas, sis eläs iluste ärä. Ku oles kolm tuhat kana, sis joba tasus puuti viia. Ku kanu oles puulsada või vähemb, sis jõvvas muna inimestel ärä müvvä – Talnan turu pääl võip talumuna karbi iist kuni 2,8 eurut saia. Prilla omgi moodun 300-500 kanage karja. Internetimüüki oleme kah pruuvnu, a munadegge egä nädäl mitu kõrda Talna söita om kulukas ja aiga lääp pallu. Egä inime taht 1-2 karpi ja om

Mait ja Moonika om rahul et eläve ütten oma laste ja luume-lindege maal.

Pildi: Kristi Ilves

eri linna veeren. Päälegi es tule ulka uvilisi kokku lepit aas oma munadel järgi,” kõnel Mait Org ja ütäl, et Lõune-Eestin suurt munaäri ei ole, sest siin om piaaigu egälütel mõni tuttav, kel om kana. Tartun Taluturul om Lepiku talu muna müügil ja sää, lääp küll peris äste.

Om täädä asi, et mõskmede talumuna seisäve kavva aiga. Ku kik Lepiku talu kana suve lõpus munele akassive, es jõvva pererahvas äkki kikki mune maha müvvä. Sedäsi jäi ulka mune kätte. Sös tulligi mõte panna osa mune seismä ja vaadete, ku kavva na seisäve. Egä kuu võetes säält mune, nuusutedes, veeritedes ja lüvväs purus kah. Siimaani ei ole nende ulgan üttegi mädämuna ollu. Märtsikuul sai katse akatusest joba kuus kuud. Sii tähendep, et ku mune jahen oida, võip neid julgeste mitu kuud süv-

vä – alvas na nõnda kergeste ei lää.

Oma äri akatemises sai Mait nuurtalunigu toetust. Selle iist osteti kana ja kaits ilmatu suurt kasvuoonet – ütten eläve 30 eri tõugu lammast ja üits kits, tõisen kanade. “Õnnes olli lämme tali ja kana saive kik aig vällän käia, a tegeliguld ma neid talve pidäde ei tahaski – joogivesi külmäp ärä, päev om lühike, kana om stressin ja muneve vähä,” sellät peremiis.

Kui pallu Lepikul prilla kanu om, ei tää täpselt kennigi, sest kulli-rebäse om oma osa võttan. Nüid om kasvu-uune ihen elektrekarjus, mes kanavargit vähä eidutep. Maad om talul 18 ektarit ja sii om päämiselt lammaste einämaa. Kanadele ostetes täissüüki. Alapanus om kaarapõhk, mes kanadele väigge miildip, sest selle siist levväve na midägi

suupoolist kah. Proovit om viil turvast ja saepuru, a nii tolma-ve, määrive mune ja om kallimbe kah.

Lamba piast sii keväde poigime. Talle lääve sөгүse lihas ja ute jääve ületalve. Village ei ole nüid sel aal suurt midägi tetä.

Mulgimaalt ärä minna pere prilla ei laani, a kas ja kudas edesi minna, sellest mõtleve Moonika ja Mait küll. “Ütesuunaline talupidämine om suure riskige. Tahas mitut asja tetä, et ku ütege ei via, sös tõisege iki viap. Oleme mõtelnu taimekasvatuse pääle – võis olla ubinepuu, maasiku, tomatikurgi, lilli,” kõnel peremiis. A kindel om, et sii aastegge munapühäde aal Lepiku talun viil munapuudust pelläde ei ole.

Lepikul käis Kristi Ilves

Peremiis kinnitep, et suure kasvuuunen saap nii linde ku luume õlp-saste ületalve pidäde.

Tarvastu käsitüümeistride sõba om nüid vaimuperänduse nimekirjan

Mineve aastegge lõpun tetti Eesti vaimuperänduse nimekirja uus ülestähendus “Mulgi sõbade tegemine Tarvastun”.

Sõbade om villatse ütevärvilise või mitmevärvilise ruudulise õlakatte, mes käive Mulgi naiste rahvarõovaste manu. Sõba jaos ei pia tingimede sellän oleme rahvarõova, mõnel naisel om sõba ainumas vana mooduge rõovatükk ja sedä näidätes uhkusege nii Mulgimaa pidude pääl ku suurel laulupidul kah.

Ülestähenduse kirja pannu

kuulmeister Sootsi Helle om esi õppin Tarvastu käsitüükoan sõbasit kudame ja usup, et Tarvastu meistride tüü om küll sedä väärt, et sii kultuuriperänduse nimekirja panna.

“Mia tulli siia pörmandurõova tegemist õpma. Ku ma edimese vaiba valmis sai, ütäl selleaigne käsitüükoaga pernaine Salmi Riina, et ma võis sõba kudamist kah pruuvi. Sii mõte miildis miule ja ma akassigi pääle,” tulet Sootsi Helle miilde.

Nõnda et, kes taht endele sõba saia või kogundi esikudade, sii piap mineme Tarvastu käsitüükotta, kun vilunu

meistre laseve näppel käia ja õppeve uusi tegijit kah vällä. Aiga lääp selle pääle muduki omajagu, a oma tettu sõba om sedä väärt. Maikuu lõpun om ju jälle tulemen suur Mulgi pidu ja sää, saap oma uhkit rahvarõovit kigile näidäde. Kas või pallalt sõba.

“Mia ole sedä miilt, et midä rohkemb om mailm valla, sedä enämb om kodukant ja oma kombe innan. Inimesel om ju vaja midägi, mes om oma ja peris,” ütäl Soots.

Kristi Ilves

Mulgi kiil: mulgi keele õpja kuulmeistre

Tarvastu käsitüükoan tetäs mitu muudu sõbasit. Käsitüüvilise Allil Laande (kura kätt) ja Vika Zieds näitäve kolme päämist: Allil om õlgu pääl Alliste viievärviline, Vikal Elme arhailine ja nende vahepääl Tarvastu ruuduline.

Pilt: Kristi Ilves

Eimtalini vaadessive Mulke Seltsi liikme üten Anu Rauage vanu päeväpilte ja almanakke ja mötlive müädä minnu aigu pääle. Pilt: Voldemar Nikolajev

30 aastet Mulke Seltsi

Mulke Selts, mis asutedi 1934. aastel, olli vahapääl laiali aetu. Kui akasime oma riiki jälle vabas laulma, tullive päeväkõrda ka endisaigse seltsi ja ühingu.

1989. aastel lõpetasid akasid mõte, et Mulke Seltsi võis jälle kokku kutsu. Vällämaal ollive joba mitu aastet mulgi tegutsenu. Nüid jõud kätte aig kodumaal kah tegutsesime akate.

1990. aastel akatusen tulli kokku punt Mulgi juurdege mehi ja naisi ja na registriir-seve Villändi maavalitsusen Mulkide Seltsi (määrus nr 65 14.02.1990).

Edimene kuunolek olli 4. märtsil 1990 Villändin. Sellest võtt osa 68 liiget. Villändi kogukonna etteotsa valiti Erna-Elise Neimann. Sellest aast om mede tegemistest osa võttan Laine Pärnits, Helle Helbre, Milvi Helstein, Armilde Vint, Helmi Poobus ja Leili Weidebaum.

Sii olli väike tagasivaatamine 30 aastet tagutsese aiga. Nii aastet om meid kõvaste muutan

ja nii, kes sellel aal ollive tegije, om nüid kas peris ärä minnu võ istuve kodun ja uudemise asutusten. Sii seemen, mis sös saie idaneme pantu, om täembese päeväni mede tegemisi juhtin. Mulke päämine iismärk olli keele ja kommete edesiandmine. Sedä oleme tennu murderingen, Mulgi murden raamatit vällä anden, ütenkuun käien ja oma kodukiilt kõnelden. Au sihen om jälle rahvarõova. Kokkusäämistel paneve kik selgä oma kodukotusse rõova, mihe tõmbave selgä Mulgi vammusse ja paneve pähä kaabude.

Mulke Seltsi Villändi kogukonna liikme kogunive 7. märtsil Eimtali muuseumi manu kõrda tettu vallamajja. Oleme selle kotussege raasike varemb kah kokku puutunu. Mõni aastet tagasi istutime sinna sirelisi, mis joba näitave oma äitsmid. Siikõrd itsime piduligu lavva ümmer ja mötlime neile 30 aastele. Mede ihenotsan om seitse aastet ollu Erna-Elise Neimann, ühessa aastet Tiit Rahula ja viimätse nelitõisku aastet ole mia sedä vangerd vedänu.

Kui mötelde neile aastidele, sös oleme kik selle aa täitnu Mulke Seltsi päämisi iismärke. Oleme üten tõiste kogukondege võttan osa kihelkonnapäevist, levitenu mulgi kombit ja kiilt kirjasonan, pidänu au sihen oma kallist kodupaika. Üle katekümne aastet om kuun käinu Mulgi murde rupp. Üten andsime vällä kaits raamatukest "Mulgiikiilid ütlemisi" ja laadi nendest raamatidest.

Neid ettevõtmisi om ollu pallu. Nüid aga om aig säällaamal, et tules tegemise noorembide kaala panna. Neid viimätsit om vähävõitu. Meil omgi palve kigile, kes tunneve uvi mulgi asju vastu, et na astus mede seltsi ja kaes edesi vedäde mede esiesäde kombid ja kiilt.

30 aastet om iki peris pikk aig, mida jääve mäleteme raamatu, aalehe, päeväpildi ja inimese, kellege neid aastit om jagatu.

Villändi mulgi soovive kigile iki mede kodukeele allaoidmist, ütistöisele abis olemist ja rõõmsat miilt.

Villändi mulke nimel
Leili Weidebaum

Mulgi perimuskultuuri jaos anti raha

Täätäves om tettu Mulgimaa perimuskultuuri toetusmeetmist raha saajade. Rahvakultuuri keskuse direktur Kalle Vister üteli, et siikõrd jagati vällä 111 263 eurut ja toetust saive kokku 31 rojektit.

Raha saive ulka ettevõtmisi, mes om joba aastit käinu ja mida mulgi iki oodave, aga olli kah peris uusi ja põnevit rojekte. Näituses Eesti Kirjandusmuuseum tahap kokku korjate

Mulgimaa lastemängu ja latsepõlvemeenutuse, Mulke Seltsi kõrraldep suure ettevõtmise mede suurmeeste Juhan Simmi ja August Kitzbergi mälestuses, Mulgi kultuuri instituut tiip mulgiikiilside laule võisteluse ja koolinoorde mälumängu, Abja gümnaasiumi latse akkave mulgi süüke tegeme jne.

“Väige äste tulli rojekte Karksist, Abjast ja Tarvastust, a Tõrvast ja Elimest es tule suguki,” üteli Vister. **ÜM**

Toetuse saaja	Rojekt	Summa €
Mulgi Kultuuri Instituut	Mulgi Kultuuri Instituudi arendustegevus 2020	38 936
Mulgi Kultuuri Instituut	Õpeteme mulgi kiilt	6970
Mulgi Kultuuri Instituut	Suur mulgi sõnaraamat 2020	6050
Karksi-Nuia Kultuurikeskus	VI Mulgi pidu "Mia ja sia ütenukuun"	5005
Tartu Ülikool	Sammaste kivikalme ja ohvrekivi arheoloogiline uurimine	4402
Mulgi Kultuuri Instituut	Aaleht Üitsainus Mulgimaa 2020	3981
Tartu Ülikool	Mulgi keele ja kultuuri seot tegemise ülikoolin	3388
Eesti Kirjandusmuuseum	Mulgimaa lastemänge ja latsepõlvemeenutuste kogumine	3223
Mulke Selts	Mulgi suurmeeste meenutuspäev	3070
Mulke Selts	30. Mulke Almanaki välläandmine	3000
Mulgi Vallavalitsus	Halliste Põhikooli rojekt Mulgi valla noorde keele- ja kultuurilaager 2020	3000
Tarvastu Muuseumi Sõprade Selts	Raamatu "Ämägiguaa luu. Elme" kokkusäädmise ja pildi	2580
Mulgi Kultuuri Instituut	Mulgiikiilside laule võistelus	2301
SA Kultuurileht	Täheke mulgi keelen 2020	2170
Mulgi Vallavalitsus	Lasteaialatse mulgi keele ja kultuuri tuttaves	2160
Tarvastu Muuseumi Sõprade Selts	Raamat "Ämägiguaa luu. Paistu" välläandmine	2118
Lilli Luuduskeskus	Linatemaalise rogrammi "Siimnest särgini" Mulgimaa koolilastel	2051
Viljandi Linnaraamatukogu	Mulgi rahvarõovaste tüütua	2000
Eluselu OÜ	Mulgi nallakogu "Mulk muigab" välläandmine	2000
Karksi-Nuia Kultuurikeskus	Mulgi mälumängu "Katese" läbiviimine	2000
Viljandimaa Arenduskeskus	Mulgimaa peremäng 2020	2000
Mulke Selts Talnan	Mulgimaa kultuuriperänduse uurimine ja edendamine	1650
MTÜ Tarvastu Kool	Väikse mulgi kultuurikohver 2	1411
Mulgi Kultuuri Instituut	Mulgi uudise ERRin ja Sakalan	1200
Abja Lasteaid	Päiv talun ja mõtsan	1080
Mulgi Väiketootjate Liit	II Mulgi söögi vestival	1000
Abja Lasteaid	Mulgi kultuuri õpitubade sari	836
Karksi Aridusselts	Karksi, mu kallis kodu	530
Abja Gümnaasium	Noore teeve esi mulgi süüki	495
Mulgi Kultuuri Instituut	Koolinoorde täädmistepruuv "Nupute vällä"	356
Karksi-Nuia Kultuurikeskus	Laste perimuspäev "Väikse virre"	300

Mulgi keele õpetemine käip kik perimuskultuuri toetuse abige. Pildi pääl om Tõrva murdering. Pilt: Kristi Ilves

Seitsmes Mulgi mälumäng sai äkki otsa

Minevaaste sügüse Makassime jälle Mulgi mälumänguge pääle. Seitsmendest mulke täadmiste-proovist võtve osa 14 punkti. Latsin ollive Mulgi ja Viljandi valla mälumängje.

Nagu joba kombes saanu, olli egä mängujagu esi Mulgimaa kihelkonnann. Sii aastee käisime kuule pidi. Enne egä mängu akatust saive kik koolimajan tiijuhige tillikse uvireisi tetä ja edimese küsimuse küsseve egä kõrd kah võõrusteje.

Mängujagude auinna kolmele parembele võistkonnale annetive valla, kos mängujagu olli. Kik tulemuse, küsit küsimuse ja õige vastusse om üleven Karksi-Nuia kultuurikeskuse kodulehe pääl.

I jaon saive kige rohkemb punkte võistkonna Abia, Halliste ja Juhatus.

II jaon ollive parembe Halliste, Abia, Karksi Mulgi ja Möisaküla.

III jao kolm parembet ollive Abia, Karksi Mulgi, AKG Öpeteje.

IV jaon ollive ihenotsan Võrtsu Veerest, Abia ja Karksi Mulgi.

Kuna Eestin kuulutedi vällä eriolukord, sis pidime kahjus indajidege tegeme otsusse VII Mulgi mälumäng siikõrd ärä lõpete ja auinna nellä mängujao järgi vällä anda. Arvassime, et ei ole mõistlik perämist jagu ei-tää-kui-kaugele edesi lükäte, leime nellä mängujao punk-

Jaauarikuul olli saalitäis mulke Eimtalii mõisan päid murdman.

Pilt: Kai Kannistu

ti kokku ja kuulutime võitjade vällä.

Kigi osaliste aus laksuteme egäüits oma kodun käse ja soovime pallu õnne! Jälle olli tore ja asjalik mälumänguaaste.

VII Mulgi mälumängu võitjate 2020:

I koht ABIA – 144 punkti. Võistkonnann ollive Lauri Sepp, Marje Kaaremaa, Rein Mägi, Raivo Kutser, Eve Raska.

II koht Halliste – 137 punkti. Võistkonnann Andres Rõigas, Ene Maaten, Maimu Paumere, Jaanus Laidna, Mait Mikelsaar.

III koht Karksi Mulgi – 131 punkti. Võistkonna liikme Jaan Usin, Arvo Maling, Anti Sõlg, Tõnis Laurik, Enn Sarv.

IV koha võistkond Võrtsu Veerest jäi pallalt üte punktige kolmandest kohast maha.

Võidumeestele om sii aastee auindes kirjage “Mia ole mulk” termus ja viipudel. Kigile osalistele om sama kirjage jala või käe külgi pantav elkur, et me, mulgi, iki kaugele ja kõrgese nätä oles.

Auinna, tänupapre ja asjakse saap kätte Karksi-Nuia kultuurikeskusest kokku lepit

aal (või kunnigil mujal, ku olet Kai või Kairege sedäsi kokku lepnu).

Aitümä suure tüü tegijile, VII Mulgi mälumängu indajile, küsimuste vällämõttelejile: Enno Liiber, Piia Mänd, Alli Laande, Anne-Ly Ütsik, Anne Pai, Kaire Kannistu.

Suur tänu kigile kuulele, kes meid lahkeste vastu võt-sive: Heimtali põhikuul, Abja gümnaasium, Riidaja kuul, Tarvastu gümnaasium. Ja aitümä kah Kitzbergi gümnaasiu-mile, kus meid väige oodeti, a kahjus sii aastee läits sedäviisi.

Tänusõna toetejele kah: Rahvakultuuri Keskus, Mulgimaa Arenduskoda, Viljandi vald, Tõrva vald, Mulgi vald ja Karksi-Nuia kultuurikeskus.

Saime raha kah kahessande Mulgi mälumängu läbiviimises. Nõnda et sügüse saame jälle kokku!

Oidke ennest ja olge terve!

Kai Kannistu

Karksi-Nuia kultuurikeskuse juhateje, projektijuht

Mulgi kiil: Kristi Ilves

Kevädidse tuletegemise

Kulupalutemine tuletas mulle üttepukku midägi alba miilde.

Peräst sõda pidäsive piaiigu kik külälänigu luumi. Me kodu man olli väike karjamaatükike.

Suvel tuudi sinna vahel kuus-sädse lehmä süümä. Kui saabus kevväi, akassive mõne lehmäomanigu põllude ja põlupennerde pääl kohe kulu paluteme, et sis peräst kasvas nuur ain parembede.

Talve ollimi rahuliguld elänu. Aga kui saabus edimine kulupaluteje, olli rahu läbi. Me egä ka me naabre es kannate sedä, et oonete ligi tuld tetäs. Lätsimi sissetungijit söemuge

ründäme: “Mis te, kuradi, palutedi majade vahel!”

Ütskõrd pruuvssemi ka esi väikse karjamaalapikse pääl kulu palutede. Kõrrage tõusi kõva tuul. Sii muutse tule suunda ja nakas koloosi põhukuhjade poole liikma. Materdimi emäge tuld, esi irmu täis. Saimi leegi ärä kistutede vaevald paar meetret enne kuhju ... Ollimi surmani väsinu ja jäimi tulepiirile istma. Önn, et emäl süä üles es ütle. Peräst sedä es palute me enämb kunagi kulu.

Suur õnnetus juhtusi ütentalun. August olli prahiuniku palame pandnu piaiigu maja saena veeren. Enne kui miis märgäs, olli tuli elumaja kül-

len. Miis tormas esikude, et “punnvurr” päästä, aga säälsaman sätte lagi, mis palasi, peremihele pääle.

Ka koolilastege juhtusi pahandus. Kolmande-nellände lassi poesikse ollive varakevädde pargi kõrvan suure ala palame pandnuve. Sii olli irmus tulemöll! Ligidäl ollive sovoosi suure navdavaadi. Öpeteje kutseve tuletõrje ja suur õnnetus oiti ärä.

Näimi sõsarege paaril kõrral ka kevädisi mõtsapalamisi, mis ollive tekkinuve kulupaluteje süül. Kõrd maikuul korjassimi Ummuli Põndsimeäl kevädisiinarit (kogritsit). Väike Emäjõgi juusse siit väege ligidäl. Kalamihe teive tõ-

sel puul jõge lõket. Kõrrage lahvat pilliruug palame. Tuli levisi imeruttu. Olli kuulda praksmist ja tule kohinet. Leegi lätsive järest suurembes ja kalamihe pagesive rannast. Me ollimi julge: jõgi olli vahel. Aga pääl kaede olli iki kah kole!

Targembe inimse korjassive prahi kokku ja palutime põllu pääl. Unikidele pidi mõne lapjutäve mulda pääle pandma, et tuli väege suures ei paisus.

Tihti võis jürüpävä või edimise mai iil ödagudi majade ligidäl lökkit nätä. Inimse lõbutseve tule man; latse karassive üle lõkke.

Tuld tetti ka Ummuli pargin. Kokku olli veetu igäsugune praht.

Olli kevädit, kui villäpuude äitsnemise aigu tulli kõva üükülm. Et puid kaitsa, palutedi õlgi ja ainu. Aida tuudi ka pan-gege tulitsit üdsi.

Kevädine kulupalutemine kestse aastest aastede. Raadiun kõneldi ja ajalehtin kirjutedi, määndset kahju tege tuli inimese ja luudusele. Ma mälete, et ka Tõrva rajooni aalehen Elme Trakturist kirjutedi sellest. Aga ütski asi es avite. Sii olli nigu parandemede aigus. Esiki praegu, mitukümmend aastet ildamb, tule ette õnnetusi, mis om tekkinuve ooletude ja rumalide inimste süül.

Elmar Orav

Ummulist

Mulgimaa noore muusiku pannive Tõrva kammersaali eliseme

Ütel veebruarikuu õhtuakul tuli Tõrva kirik-kammersaali ulka Mulgimaa muusikakuule õpilasi ja nende õpetejid, et ütenkuun lugusit luvva ja õdusit etki nauti. Kohale olli tullu nuuri muusikit Karksi-Nuiast, Abjast, Tarvastust ja võõrusteje Tõrva muusikakoolist. Kullejade ollive esinejade vanembidele ja vanavanembidele lisas ka pallu ääst muusikast uvidedu rahvast.

Sõpruskonsserdile tei asjakohatse akatuse Tõrva muusikakooli direktur Thea Leitmaa, kes tõstele lisas üteli: "Mulgimaa muusikakuule noore muusiku saave kokku joba 14. kõrda, et ütenkuun arvuka publikuge muusikast elisev perästlõuna viita."

Direktur Leitmaa kõnel, et sõbranädäli puhul kingive noore muusiku konsserdi kikele sõprule ja pühendeve selle kah äsjä müüdüdü Tartu Rahu saandele aastepäeväle.

Selle tähtsündmuse aus kõlas löõtspillimängjädeld M. Körberi sügävemõtteline laul "Mu isamaa armas".

Ja nii akassivegi laulu ja pilliluu ütstõise jären kõlame. Igä kooli muusiku ollive omanõolise ja vägä ääl tasemel. Kik esinejade ollive oma luu äste selges õppin. Tore olli, et üten õpilastege mängsive pilli kah nende õpetajade. Sii tei konsserdi kullemise viil põnevembes.

Karksi-Nuia muusikakoolin om tugev rahvamuusika suund. Siigi kõrd kuulseve inemise rahvalikku karmoškamängu.

Tarvastu muusikakoolist olli nõndasamati esindedu ansamblemäng – saksofon ja kitarre.

Abja muusikakooli õpilase üllätive siikõrd ansamblemänguge (vlöödiansambel, saksofonikvartett, akordeoniansambel) ja lassikalise repertuaarivalikuge. Kuunmäng om noore muusiku arengun tähtsäl kohal ja innustep pilli mängmä.

Laulu "Mu isamaa armas" saadave Thea Leitmaa ja Margus Põldsepp löõtspillege, Andro Ojakäär ukuleelege, Geiti Luht ja Jane Moosus löõtspillege. Pilt: Vello Jaska

Viil olli tore kullelde, et Tarvastu, Karksi-Nuia ja Abja noorde pianiste esitusen kõlasive Eesti eliloojade Riine Pajusaare ja Katri Rebase lave-ripala.

Jätkuveld ääd taset näedäsive kah Tõrva muusikakoo-

li lauljade ja pillimängjäd. Konsserdi lõpun esinenu Tõrva muusikakooli puhkpiliorkester om alle kasumen, a sellest olenemede sai publiku vägä sooja vastuvõtu osalises.

Konsserdi lõpun lepiti kokku, et Mulgimaa muusikakuule

le ütitse konsserdi toimuve sel aastel viil Tarvastu Muusika- ja Kunstikoolin ja Karksi-Nuian. Sääil toimuv konsert on pühendedu L. van Beethoveni 250. sünniaastepäeväle.

Vello Jaska

Lõtsel

Ruute sissi om ärä paetet kümme mulgikiilset looma- ja linnulatsenimetust.

VASIK, VARS, KITSITALL, LAMBATALL, KUTSIK, KASSIPOIG, PÕRSS, KANAPOIG, ANIPOIG, PARTSIPOIG

Otsi vällä! Loe edes- ja tagaspidi, ülevest alla, alt üles ja viltu kah!

K	G	Ö	K	U	T	S	I	K	S
L	A	M	B	A	T	A	L	L	S
Ö	V	S	M	G	M	Ä	M	R	R
K	I	T	S	I	T	A	L	L	Ö
G	I	O	P	I	S	T	R	A	P
M	V	G	I	O	P	A	N	A	K
S	M	A	J	A	U	O	Ü	D	Ö
H	R	L	S	S	O	M	I	H	M
Ü	O	A	N	I	P	O	I	G	B
A	D	J	V	M	K	G	Ö	M	E

Sääjä sõna õigeste rivvi, sis saat üte vanasõna.

TÜÜ KAVVA RUMAL RUTTU TÜÜ TETTU TETTU KAUNIS.

Mesperäst vares tihast naisest võta

Vares taht naist võtta, näi, et tihane olli õige ilus lind, ja läitski talle kossule. Tihane taht kah ää meelege varessele mihele minna.

Vares küsse: "Mesperäst sa nõnda tillike olet? Ku sa suuremb oles, sis ma võtas su küll endel naisest."

Tihane kost vastu: "Mia ole alle nuur, ma kasva viil."

Üitskõrd üteli vares: "Vällän om õige külm ilm."

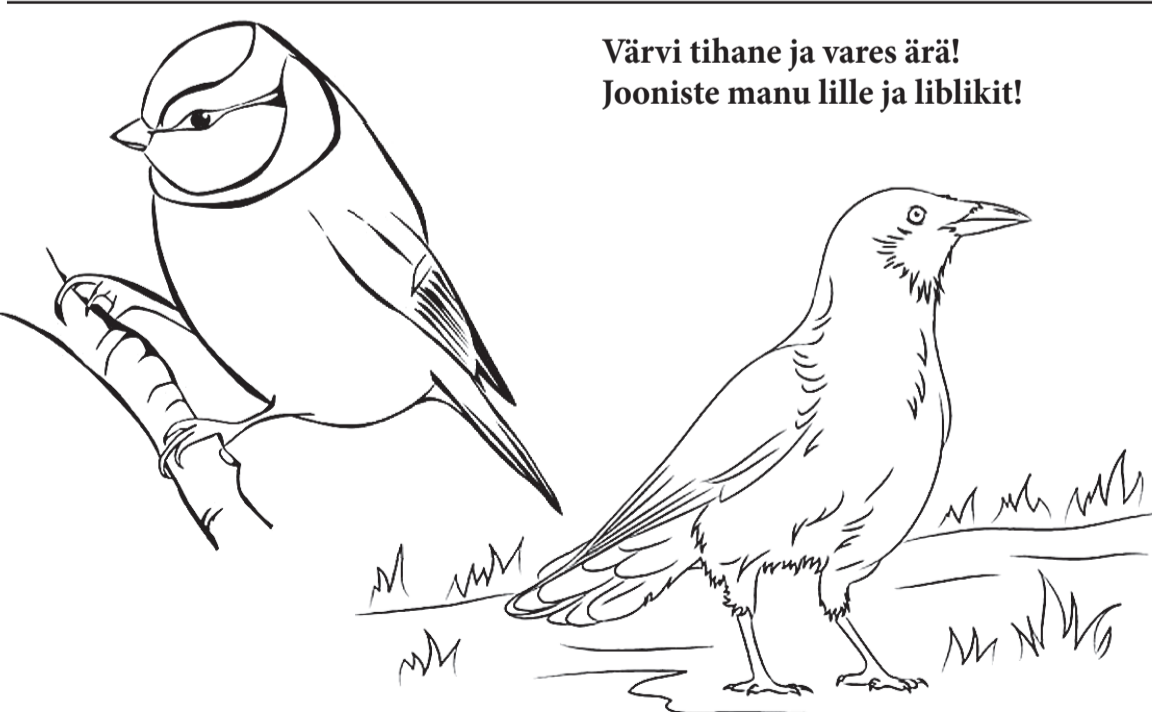
Tihane üteli vastu: "Sii ei ole määnegi külm. Ma ole siandse külmä ärä nannu, ku naise käsi külmäsi levätaina sissi kinni ja pada üttest veerest kiie, a tõisel

veerel olli jää pääl!"

Vares peris eitusi, ku kuulda sai, et tihane nõnda vana om. Ta olli ju sis varest pettän, ku üteli, et viil kasvap.

Pääle sedä es tii vares tihatsege enämb summagi tegemist.

Eesti muinasjutt

Värvi tihane ja vares ärä! Jooniste manu lille ja liblikit!

